

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt: Tvořivá škola, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.4.00/21.3505

Příjemce: Základní škola Ruda nad Moravou, okres Šumperk, Sportovní 300, 789 63 Ruda nad Moravou

Metodický list

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji čtenářské a informační gramotnosti (I/2)

Sada: 1 Číslo: EU-OPVK-ČIG-2ST-16 Předmět: Český jazyk a literatura, 7. ročník - Román

Název materiálu: Robinson Crusoe

Autor materiálu: Mgr. Marie Baslerová

Ověření materiálu ve výuce:

Datum ověření: 3. dubna 2012 Třída: VII. B Ověřující učitel: Mgr. V. Laštůvková

Anotace materiálu:

Pracovní list - úryvek z románu Robinson Crusoe, otázky vztahující se k ukázce.

Podrobný metodický popis možností použití materiálu:

- Žáci si pozorně přečtou text, příp. s dopomocí učitele (žáci s IVP).
- Po rozdělení pracovního listu pracují žáci dle zadání.
- Žáci vyhledávají odpovědi na otázky z románu Robinson Crusoe.
- Žáci charakterizují hlavní postavu.
- Kontrolujeme a hodnotíme na závěr celý pracovní list, popř. využijeme pracovní list k sebehodnocení jednotlivých žáků nebo k jejich hodnocení

Seznam literatury a pramenů:

DEFOE, Daniel. Robinson Crusoe. Praha: Nakladatelství Josefa Šimona, 2008, ISBN 978-80-86922-16-4.

Obr.: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/3c/Slavery_Good_White_Man.jpeg

Ráno se probudil Robinson docela svěží. Sluneční paprsky se již prodíraly skulinami mezi kameny do jeskyně. Kolik je asi hodin, napadlo Robinsona. A kolikátého asi je, který den? Rozhodl se, že si musí zaznamenat datum přistání na ostrově a od tohoto data zaznamenávat a počítat všechny dny pobytu. Rozpomínal se, který to byl den, kdy ztroskotala loď. Vzpomněl si, že to bylo docela určitě ve čtvrtek, prvního července roku 1666. Na ostrově je již čtvrtý den, takže dnes je čtvrtého července a právě neděle. Kam však toto datum zaznamenat? Nemá ani papír, ani čím psát. Což aby vryl nožem datum do skály? Jak však bude počítat dny? Kdyby vyryl každý den jednu čárku nožem do kamene, zničil by za nějaký čas svůj jediný a tak důležitý nástroj - kapesní nůž. Potom Robinsona napadlo, že hned poblíž vchodu do jeskyně roste několik mladých stromů. Což kdyby zaznamenával dny vrypem do jejich kůry? Ano, to bude daleko snadnější.

Kameny, kterými Robinson zatarasil vchod do jeskyně, vyrovnal teď v jeskyni vedle stěny, aby jimi mohl večer opět zabezpečit vchod

Otvor jeskyně byl proti východu. Do jeskyně svítilo teď slunce plným světlem a Robinson si mohl její vnitřek dobře prohlédnout. Strop jeskyně se svažoval povlovně k zadní části a asi po osmi krocích pokračoval ve výši asi sedmdesáti centimetrů nade dnem dál do nitra hory. Robinson se sehnul a lezl po kolenou ještě dobrých osm kroků, než nahmatl zadní stěnu. Škoda, jaké by to bylo prostorné obydlí, myslí si Robinson, kdyby tu nebyl tak nízký strop. Když se vracel, couvaje po kolenou zpět, narazil hlavou na nějaké ostře špičaté předměty u nízkého stropu jeskyně. Nahmatl nad hlavou plno ostrých kamenných rampouchů, visících kolmo dolů

Byly to krápníky. Robinson dosud v životě podobnou věc neviděl a marně si lámal hlavu, jak vznikl takový podivný kamenný útvar. Položil se na záda a prohlížel si krápníky. Celý strop v této nejzadnější části jeskyně byl jimi pokryt. Některé byly silné jako prst, jiné tenké jen jako husí brk a přes decimetr dlouhé. Byly tam i delší. Jejich barva byla žlutě šedá a některé byly takřka průsvitné. Byly však úplně suché. Celé dno jeskyně bylo vyplněno pískem. Robinson vyhledal ostrý kámen a ryl jím do písku, aby se přesvědčil, jak hluboká je jeho vrstva. Seznal, že vrstva písku je opravdu velmi silná. Vyhrabal dolík víc než půl metru hluboký a stále ještě ryl v písku. Kdyby tento písek ze dna jeskyně odstranil, napadlo ho, zvětšil by se určitě rozměr

celé jeskyně nejen na výšku, ale i na délku. V takové prostora by pak mohl ukládat i velké zásoby potravin.

Ráno udělal nepříjemný objev. Banány, které si uschoval od prvního dne, se kazily, hnily. Poznal, že banány se nedají uchovat po delší dobu. Jinak měl Robinson, díky klidnému a dlouhému spánku, dobrou náladu a radoval se z překrásného slunečního dne. Chmurné tesklivé myšlenky se již tolik do jeho mysli nevtíraly. Od jeskyně byl překrásný pohled na východní část ostrova i na celou zátoku. V zátocce se zrcadlila zeleň stromů a za jejich korunami v lehounké ranní mlze zvedaly se kopce a z nich nejvýše se vypínala hora Zklamání. Robinsonův pohled utkvěl na skupině štíhlých stromů vedle vchodu a vzpomněl si, že si chce udělat kalendář. Každý den označil krátkým vrubem do kůry stromu. Sedmý den, značící uplynulý týden, označí vrubem dvojnásobně dlouhým. Po uplynutí měsíce, v tomto případě července, vyryje" do vedlejšího stromu jeden vrub. V kůře druhého stromu budou zaznamenány měsíce. Až uplyne dvanáct měsíců, vyryje do třetího stromu opět jeden hluboký zářez. Vruby na prvním stromě budou označovat dny a týdny, vruby na druhém měsíce, na třetím pak roky. Do hladké kůry mladého stromu vyryl den přistání na ostrově: Dne 1. července ve čtvrtek roku 1666 přistál jsem na tomto ostrově. Pod tento zápis vyryl pak čtyři vruby. Při této práci ho napadlo, že by si tu na vhodném místě mohl zřídit i sluneční hodiny. Rozhlédl se po okolí a viděl, že pro sluneční hodiny by se hodilo nejlépe místo při úpatí hory na písčité plošince, na niž svítí slunce od rána do večera. Místo je vzdáleno jen asi padesát kroků od vchodu jeskyně a vlny příboje tuto rovinku nikdy nezaplavují.

Uvažoval, jak označit první ranní hodinu. Usuzoval, že když slunce vyjde nad obzor za horou Zklamání, může být přibližně šestá hodina ranní. Přivstane si proto brzy ráno, aby nepropásal chvíli, až se slunce objeví nad východními kopci. Vržený stín kolíku vraženého do země zaznamená tím, že na konci stínu zarazí do země opět dřevěný kolík. Až bude stát slunce kolmo nad hlavou a bude nejkratší stín, označí opět kolíkem konec stínu. To bude přibližně dvanáctá hodina polední. Večer, až slunce zajde za kuželovité kopce, označí kolíkem šestou hodinu večerní. Prostor mezi krajními kolíky rozdělí ve dvanáct stejných dílů a tak budou označeny všechny denní hodiny.

Do nitra ostrova se Robinson ještě neodvažoval. V sandálech z kůry se nemohl vydat na žádnou delší cestu. Obával se také, že by mohl v nitru ostrova narazit na divokou zvěř a snad i na osadu nějakých domorodců. Každého dne bedlivě pozoroval hladký povrch písku na pobřeží, neobjeví-li v něm lidskou stopu.

Jméno, příjmení:

Otázky k textu:

1. Který den ztroskotala loď?

.....

2. Kolik dní je již na ostrově?

.....

3. Jaký jediný nástroj zachránil?

.....

4. Proti které světové straně byl otvor do jeskyně?

.....

5. Čím zatarasil vchod do jeskyně?

.....

6. Co nahmatl v jeskyni nad hlavou?

.....

7. Popiš krápníky

.....

.....

8. Co se stalo s banány?

.....

9. Jak vytvořil kalendář?

.....

.....

.....

.....

.....

10. Kde vytvořil sluneční hodiny?

.....

.....

.....

11. Z čeho si vyrobil sandály?

.....

ŘEŠENÍ

1. Který den ztroskotala loď? (ve čtvrtek, 1. července 1666)
2. Kolik dní je již na ostrově?(čtyři)
3. Jaký jediný nástroj zachránil? (kapesní nůž)
4. Proti které světové straně byl otvor do jeskyně? (na východ)
5. Čím zatarasil vchod do jeskyně? (kameny)
6. Co nahmatl v jeskyni nad hlavou? (krápníky)
7. Popiš krápníky:(Některé byly silné jako prst, jiné tenké jen jako husí brk a přes decimetr dlouhé. Byly tam i delší. Jejich barva byla žlutě šedá a některé byly takřka průsvitné. Byly však úplně suché)
8. Co se stalo s banány? (kazily se a hnily)
9. Jak vytvořil kalendář? (Každý den označil krátkým vrubem do kůry stromu. Sedmý den, značící uplynulý týden, označí vrubem dvojnásobně dlouhým. Po uplynutí měsíce, v tomto případě července, vyryje" do vedlejšího stromu jeden vrub. V kůře druhého stromu budou zaznamenány měsíce. Až uplyne dvanáct měsíců, vyryje do třetího stromu opět jeden hluboký zářez. Vruby na prvním stromě budou označovat dny a týdny, vruby na druhém měsíce, na třetím pak roky. Do hladké kůry mladého stromu vyryl den přistání na ostrově)
10. Kde vytvořil sluneční hodiny? (místo při úpatí hory na písčité plošině, na niž svítí slunce od rána do večera, místo je vzdáleno jen asi padesát kroků od vchodu jeskyně a vlny příboje tuto rovinku nikdy nezaplavují)
11. Z čeho si vyrobil sandály? (z kůry)